

TUSSENEVALUATIE AFVALINZAMELING PERIODE **JANUARI T/M APRIL** 2017

12 JUNI 2017

Gemeente Renkum

Inleiding

Deze tussenevaluatie is opgesteld met als doel de gemeenteraad te informeren over hoe de invoering van de gewijzigde afvalinzameling (die per 1 januari 2017 is ingegaan) verloopt. Daarnaast worden de eerste resultaten over de periode januari t/m april gepresenteerd. Hoewel wat aan de vroege kant zijn er ook al enkele conclusies en aanbevelingen in deze tussenevaluatie verwoord. De tussenevaluatie beperkt zich tot de inzameling en de ervaringen die opgedaan zijn na invoering.

Deze tussenevaluatie behandelt de volgende onderwerpen”

1. De wijzigingen
2. De overgangperiode
3. Effect nieuw beleid op de doelstellingen voor afvalscheiding en hergebruik
 - a. Herbruikbare grondstoffen
 - b. Afname restafval
 - c. Aanbiedpercentage klike ´s voor restafval
4. Maatwerk
 - a. Gft+e bij hoogbouw
 - b. Stoma- en incontinentieregeling
 - c. Luierbrenpunten
 - d. kwijtscheldingen
5. Communicatie
 - a. Afvalkalender nieuwe stijl
 - b. App AfvalWijzer
 - c. Media aandacht
6. Schone Buurt coaches en handhaving
7. Grof huishoudelijk afval
8. Bijeffecten
 - a. Zwerfafval
 - b. PMD inzameling bij hoogbouw
 - c. Afval van niet huishoudens
 - d. Basisadministraties
 - e. Openbare prullenbakken
 - f. Inzameling oud papier en karton
 - g. Afwijkend afvalgedrag
 - h. Bijplaatsing ondergrondse containers
 - i. Vermindering van afvalaanbod
9. Steekproef mening inwoners
10. Toekomstbestendigheid
10. Conclusies
11. Aanbevelingen

Bijlage 1: Consequenties wekelijkse inzameling van PMD

De tussenevaluatie is gebaseerd op de periode januari tot en met april 2017. Dit geeft een redelijk maar geen 100% betrouwbaar beeld. Er zijn bijvoorbeeld seizoen effecten die nog niet goed in beeld zijn. Als de buitentemperaturen hoger worden zetten inwoners mogelijk de klike eerder aan de weg of wordt afval eerder in de ondergrondse container gedaan. Ook kan het zijn dat men tijdens de eerste maanden fanatieker het afval scheidt dan later het geval is.

1. De wijzigingen

De gemeenteraad heeft in januari 2016 besloten tot de volgende veranderingen:

- a. Afschaffen van inzameling met de duobak en daarvoor in de plaats een afzonderlijke klike voor restafval en gft+e afval in te voeren.
- b. Hoogbouwbewoners gebruik laten maken van ondergrondse containers met toegangsautorisatie.
- c. Invoering van 'betalen per keer' voor restafval.
- d. Wijzigen van de inzamelfrequenties voor restafval en gft+e.
- e. Invoering van 'halen is betalen' voor grofvuil
- f. Afwijkend van het voorstel de inzameling van PMD te handhaven op één keer per 2 weken.
- g. De wijzigingen vóór 1 januari 2018 te evalueren en de raad hierover te informeren.

Om de veranderingen in beleid door te voeren zijn nieuwe gechipte klike's voor restafval en gft+e uitgezet en 45 nieuwe ondergrondse containers voor restafval geplaatst. Daarnaast is een uitgebreid communicatietraject van start gegaan onder de naam 'Ontdek de waarde van afval'.

2. De overgangperiode

Nadat de gemeenteraad het afvalbeleidsplan in januari 2016 heeft vastgesteld zijn de voorbereidingen tot de wijzigingen direct in gang gezet. Hiervoor is een projectgroep in het leven geroepen met daarin van zowel van de gemeente als van ACV een afvaardiging. Na zomer is, na een inspraakperiode, gestart met de aanleg van 45 (half) ondergrondse containers. Vervolgens zijn de oude vrij toegankelijke afvalcontainers opgeruimd. Vanaf het 4e kwartaal zijn de nieuwe klike's uitgezet. Inwoners kregen de mogelijkheid om af te wijken van de standaard klike's van 140 liter door een keuze voor een 240 liter klike kenbaar te maken. Dit heeft bij een aantal inwoners tot onduidelijkheid geleid waardoor na het uitzetten van de klike's op een aantal adressen alsnog een omruiling heeft plaats moeten vinden. In het laatste kwartaal van 2016 kregen de inwoners de gelegenheid om te wennen aan de nieuwe klike's maar werd, in opdracht van de gemeenteraad, de inzamelfrequentie gehandhaafd.

3. Effect nieuw beleid op de doelstellingen voor afvalscheiding en hergebruik

Het doel van alle wijzigingen is om te voldoen aan de in het coalitieakkoord verwoorde ambitie van 75% afvalscheiding in 2018. Na enkele maanden kan op basis van de periode januari-april 2017 een voorlopige balans opgemaakt worden. Deze is te vinden in onderstaande tabel.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Scheidings-percentages	57	58	60	61	60	62	77
Kg restafval per inw.	258	246	222	222	223	212	106

* Cijfers gebaseerd op de maanden januari-april 2017.

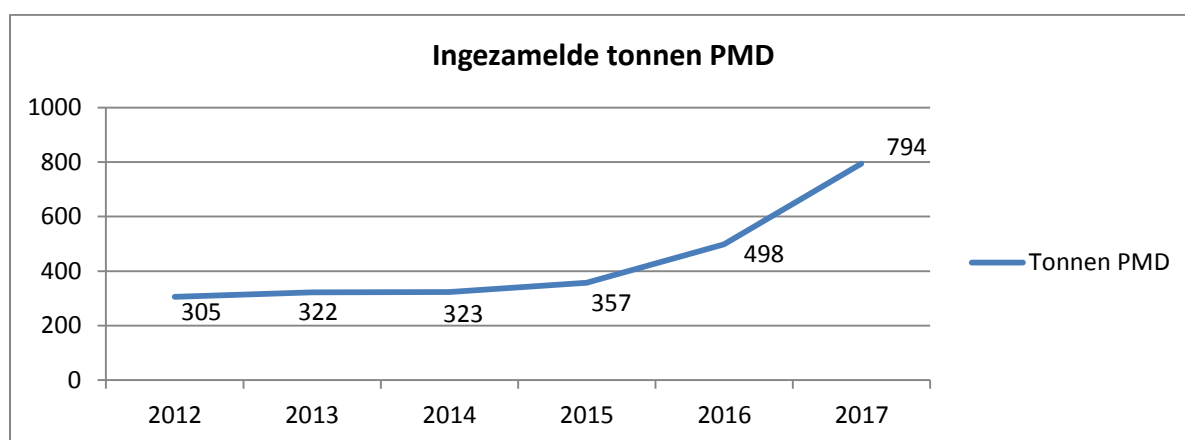
De tabel laat zien dat na invoering van het nieuwe inzamelsysteem het scheidingspercentage sterk is gestegen. Op basis van de eerste maanden van 2017 kan geconcludeerd worden dat de VANG-doelstelling van 75% afvalscheiding, zoals vermeld in het coalitieakkoord 2014-2018, behaald is.

a. Herbruikbare grondstoffen

Onderstaande tabel geeft de stijging weer van de inzameling van enkele herbruikbare grondstoffen. De hoeveelheden van het Afvalbrengstation 'Veentjesbrug' zijn hier niet bij meegenomen.

Herbruikbare grondstof	Toename t.o.v. 2016
Gft+e	+ 10,07%
Papier en karton	+ 7,38%
PMD	+ 59,55%
Glas	+ 9,9%
Textiel	+ 12,10%
Herbruikbare huisraad	+ 19,76%

Opvallend is de sterke toename van PMD. Sinds de overgang van de inzameling van plastic verpakkingen naar PMD (september 2015) is sprake van een sterke stijging van het aanbod. Onderstaande grafiek geeft de stijging aan sinds het jaar 2012. De inzamelfrequentie (om de 2 weken) is echter al sinds de invoering van het inzamelen van plastic gelijk gebleven. Dit is dan ook de reden dat er tijdens, maar ook voor de inzameldag, veel zakken PMD worden aangeboden.

b. Afname restafval

Een toename van herbruikbare grondstoffen betekent een afname van het te verbranden restafval. In onderstaande tabel is de afname van restafval in tonnen weergegeven.

Jaar	Januari	februari	Maart	April
2016	648	396	634	451
2017	258	331	391	286
Afname	-390	-65	-243	-165

In vergelijking met dezelfde periode uit 2016 is de eerste vier maanden 863 ton minder restafval verbrand. Dit is een afname van 68%.

c. Aanbiedpercentage klike ´s voor restafval

Tijdens de wisseling van duobak naar klike ´s heeft 75% van de inwoners gekozen voor een klein formaat klike van 140 liter voor restafval. Afgelopen jaar is er meer draagvlak ontstaan voor het beter scheiden van afval. Dit heeft er toe geleid dat het aanbiedpercentage van restafvalklike ´s op ongeveer 46% ligt. Dit betekent dat de gemiddelde klike voor restafval om de 6 weken aangeboden wordt om te ledigen.

4. Maatwerk

a. gft+e bij hoogbouw

In een systeem waarbij een bedrag in rekening wordt gebracht voor het aanbieden van restafval werkt het in de praktijk niet om vrij toegankelijke verzamelcontainers voor gft+e of PMD bij hoogbouw te plaatsen. Gemeenten die hier wel toe over zijn gegaan komen uiteindelijk tot de conclusie dat de herbruikbare grondstoffen teveel verontreinigd zijn met restafval. Dit heeft tot gevolg dat de inhoud van de container niet meer als grondstof verwerkt kan worden en alsnog naar de verbrandingsoven gaat. In de gemeente Renkum is er daarom bewust voor gekozen om oude gemeenschappelijke gft-voorzieningen bij hoogbouw weg te halen. Het feit dat er bij hoogbouw in het verleden nauwelijks van dergelijke voorzieningen gebruikt werd maakte deze keuze gerechtvaardigd. Bewoners van hoogbouw die toch graag willen scheiden kunnen, al dan niet in gezamenlijkheid, een gft+e klike aanvragen die zonder kosten wordt bezorgd. Wel is men zelf verantwoordelijk voor het gebruik en het aan de weg plaatsen tijdens ophaaldagen. In het begin leverde deze keuze weerstand op bij een aantal inwoners maar inmiddels zijn er ongeveer 50 van dergelijke hoogbouw-klike's uitgezet.

b. Stoma- en incontinentieregeling

Voor inwoners die vanwege medische redenen veel incontinentie- of stomamateriaal gebruiken is een speciale regeling opgezet. Men kan met een speciaal formulier aangeven voor de regeling in aanmerking te willen komen. Hoogbouwbezoekers krijgen een aantal gratis aanbiedingen bij een ondergrondse container terwijl bewoners van grondgebonden woningen een speciale luchtdichte klike kunnen aanvragen die tegen gereduceerd tarief geleegd wordt. Tot nu toe hebben ongeveer 70 inwoners gebruik gemaakt van de regeling. De gebruikers hebben aangegeven hier tevreden mee te zijn.

c. Luierbrengpunten

Daarnaast wordt de mogelijkheid geboden dat inwoners luier- en incontinentiemateriaal tijdens openingstijden af kunnen leveren bij vijf brengpunten. Het betreft een verzorgingshuis, een drietal kinderdagverblijven en Afvalbrengstation Veentjesbrug. Van deze voorzieningen wordt veel gebruik gemaakt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de bestaande afvalinzameling bij de betreffende bedrijven. Met hen is de afspraak gemaakt dat de meerkosten van het toegenomen afval voor rekening van de gemeente zijn. Onderzocht wordt of het aantal brengpunten uitgebreid kan worden.

d. kwijtscheldingen

Inwoners met een laag inkomen kunnen vrijstelling aanvragen voor de gemeentelijke belastingen. Tot en met het jaar 2016 betaalden zij dan ook geen afvalstoffenheffing. In het nieuwe systeem krijgen zij nog steeds vrijstelling voor het vaste deel van de afvalstoffenheffing. Ten aanzien van het variabele deel (het aantal aanbiedingen van restafval) geldt dat zij ook daarvoor vrijstelling krijgen, afhankelijk van de gezinsgrootte. Een groot gezin mag meer afval aanbieden dan een eenpersoonshuishouden. Bij normaal scheidingsgedrag merken zij dan ook niets van de gevolgen van de nieuwe manier van inzamelen. Boven een bepaald aantal aanbiedingen wordt wel een bedrag in rekening gebracht.

5. Communicatie

Vanaf februari 2016 is gestart met het opzetten van een communicatiecampagne om de gewijzigde afvalinzameling onder de aandacht van de inwoners te brengen. Onder de noemer 'Ontdek de waarde van afval' is het project op de kaart gezet. Daarvoor is een campagnewebsite gelanceerd en zijn huis aan huis folders verspreid waarin de nieuwe manier van inzamelen aan de inwoners is meegedeeld. Er is daarbij onderscheid gemaakt tussen hoogbouwbezoekers die aangewezen zijn op

ondergrondse containers en grondgebonden woningen. Zij bieden het afval aan met klike's. Alle informatie over de nieuwe inzameling is te vinden op de website: www.ontdekdewaardevanafval.nl. Daarnaast is ook veel gebruik gemaakt van de gemeentepagina in het huis aan huisblad en zijn social media veelvuldig ingezet. Ook zijn met een eigen markt kraam de weekmarkten en winkelcentrum 'De Weerd bezocht'. In totaal 9 keer. Tenslotte zijn met het nieuwe inzamelvoertuig demonstraties verzorgd hoe de nieuwe inzameling in zijn werk gaat.

Alle communicatie ten spijt blijkt in de praktijk dat niet iedereen bereikt wordt. Daarom is er voor gekozen om 'Schone Buurt Coaches' in te zetten om bewoners te helpen met alle vragen rondom de nieuwe afvalinzameling en het voorkomen van zwerfafval. Met name oudere inwoners en degenen die de Nederlandse taal niet goed machtig zijn hebben veel profijt van de Schone Buurt Coaches. Zij zijn een regelrecht succes gebleken en dragen voor een groot deel bij aan het resultaat van de nieuwe afvalinzameling. Dit succes is opgemerkt door de NVRD (Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement). De gemeente Renkum heeft voor de leden van de NVRD een presentatie verzorgd over de Renkumse werkwijze.

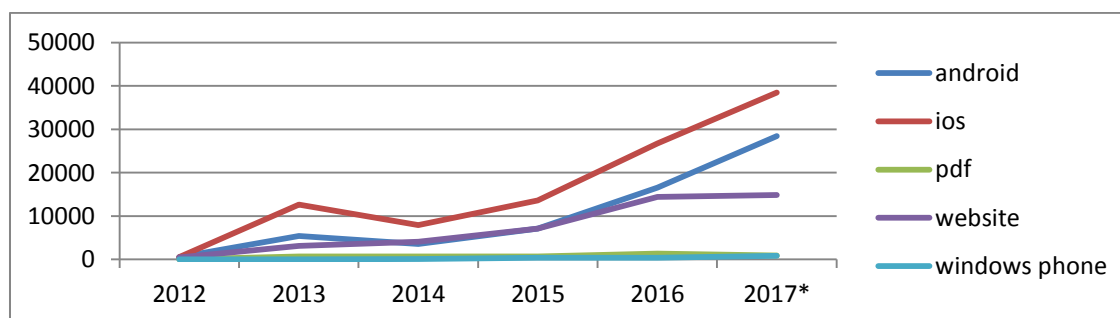
De Schone Buurt Coaches hebben veel huisbezoeken afgelegd. De eerste periode ongeveer 75 huisbezoeken per maand. Het doel hiervan was uitleg geven over het nieuwe systeem en de werking van de ondergrondse containers. Ook zijn mogelijke oplossingen ter plaatse aangereikt om het de inwoners makkelijker te maken. Bijvoorbeeld het plaatsen van PMD haakjes in de openbare ruimte of het samen bestellen van een nieuwe milieupas bij ACV. Daarnaast zijn ze actief op zoek gegaan naar 'ambassadeurs' in de buurt die bijdragen aan een schone buurt. Op meldingen van storingen en bijplaatsingen bij ondergrondse containers is snel gereageerd. Tenslotte zijn aandachtsgebieden in kaart gebracht waar extra aandacht naar toe gaat. Geconcludeerd kan worden dat door de inzet van de Schone Buurt Coach veel overlast door zwerfafval en dumpingen is voorkomen.

a. Afvalkalender nieuwe stijl

Met de invoering van de nieuwe manier van inzamelen is overgestapt op een andere afvalkalender. De nieuwe papieren afvalkalender is per adres op maat gemaakt. De afvalkalender is op ieder woonadres bezorgd maar is ook te downloaden via www.mijnafvalwijzer.nl

b. App AfvalWijzer

Daarnaast kunnen inwoners een gratis app downloaden (AfvalWijzer) die hen herinnert aan de juiste ophaaldagen. Het gebruik van de app wordt gewaardeerd. Dit is terug te zien in het aantal downloads en actieve gebruikers. Onderstaande grafiek geeft per gebruikersgroep het gebruik over de jaren (2012 tot en met april 2017) weer.

Binnen de app 'AfvalWijzer' bestaat de mogelijkheid om zogenaamde 'pushberichten' naar de gebruikers te sturen. Ook kan men binnen de app, onder het kopje 'Afval ABC' teruglezen op welke manier de verschillende afvalstromen aangeboden kunnen worden.

c. Media aandacht

Afval is emotie, raakt iedereen en is vaak in het nieuws. Over de nieuwe manier van afvalinzameling zijn dan ook veel artikelen verschenen in De Gelderlander, Hoog en Laag en Rijn en Veluwe en op social media. Ook diverse politieke partijen hebben op hun website en via Twitter en Facebook gecommuniceerd over de nieuwe manier van inzamelen. Ook zijn oproepen gedaan om bevindingen door te geven.

Omdat wijzigingen in het in het begin altijd een gewenning met zich mee brengen werd het afval vaak aangeboden op de verkeerde dag. Dit heeft zelfs geleid tot landelijke aandacht voor Renkum in De Telegraaf van 10 januari 2017. Ook het RLT4 programma 'Editie NL' heeft in de uitzending van 10 januari 2017 een artikel gewijd aan de Renkumse afvalinzameling. Een dag later heeft Omroep Gelderland een lange radio uitzending aan de afvalinzameling in Renkum gewijd. De oorzaak van alle commotie was dat de inwoners het PMD, vanuit gewoonte, op de verkeerde dag aan de straat zetten. Het gevolg hiervan was een stormvloed aan klachten via diverse kanalen. Na verloop van tijd trad gewenning op. Op het moment van schrijven van deze evaluatie zijn er nauwelijks klachten over de inzameling.

6. Schone Buurt coaches en handhaving

Een voorwaarde van een nieuwe manier van inzamelen is dat het zogenaamde 'flankerend beleid' op orde is. Bij verkeerd afvalgedrag dient daarop geanticipeerd te worden om erger te voorkomen. In de gemeente Renkum is er voor gekozen om hierbij gebruik te maken van de Schone Buurt Coaches die samenwerken met de gemeentelijke BOA's. Van verkeerd aangeboden afval wordt geprobeerd de dader te achterhalen. In de praktijk blijkt dat in ongeveer 30% van de gevallen een dader te achterhalen is. Deze wordt bezocht met de mededeling dat verkeerd aanbieden van afval niet de bedoeling is. Hiervan wordt een administratie bijgehouden zodat bij herhaling stevigere stappen gezet kunnen worden. In de meeste gevallen is er sprake van onbekendheid met het nieuwe systeem. Ook komt het voor dat men de milieupas vergeten is, er een storing is opgetreden en men van mening is dat een ondergrondse container de plek is om afval achter te laten. Er blijkt lang niet altijd sprake van onwil of opzet te zijn. Door de BOA's en de Schone Buurt Coaches zijn inmiddels op ruim 100 adressen gesprekken gevoerd met bewoners over verkeerd afvalgedrag. Dit levert vaak goede resultaten op. Vanwege het op een verkeerde wijze aanbieden van afval en het bijplaatsen van afval naast een container zijn tot nu toe twee bekeuringen uitgeschreven. De Schone Buurt Coach is ook in het weekend actief en lost dan zelfstandig storingen aan de ondergrondse containers op. Bewoners geven aan hier zeer tevreden over te zijn. Immers, een bijgeplaatste afvalzak heeft vaak tot gevolg dat er meer wordt bijgezet.

7. Grof huishoudelijk afval

Een onderdeel van de nieuwe manier van afvalinzameling is dat gratis ophalen van grof huishoudelijk afval tot het verleden behoort. In de gemeente Renkum is gekozen voor een relatief laag bedrag waarvoor het grof afval aan huis opgehaald wordt: € 20,- Daar tegenover staat dat inwoners zonder extra kosten een aanhanger kunnen reserveren om grof vuil zelf naar 'Veentjesbrug' te brengen. Van deze mogelijkheid wordt regelmatig gebruik gemaakt. Het aantal aanmeldingen voor het ophalen van grof vuil is sinds januari 2017 sterk afgenomen zonder dat dit leidt tot meer dumpingen van grof afval in de openbare ruimte. In onderstaande tabel is het aantal aanmeldingen van grof afval verwoord ten opzichte van dezelfde periode in het jaar 2016.

Jaar	Januari	februari	Maart	April
2016	163	181	287	219
2017	25	26	44	29

Het gevolg hiervan is een toename van het aantal bezoeken aan afvalbrengrstation 'Veentjesbrug'. Hier is vooraf op geanticipeerd door de opengingstijden te verruimen. Vanaf dit jaar kan men daarom al vanaf 8.00 uur terecht op het afvalbrengrstation (voorheen vanaf 10.00 uur). Ook de hoeveelheid afval dat op het afvalbrengrstation wordt aangeboden neemt toe.

Onderstaande tabel geeft de toename van het bezoek aan het afvalbrengrstation weer.

Jaar	Januari	februari	Maart	April
2016	1.495	2.130	2.728	3.308
2017	2.208	2.626	4.317	3.600

8. Bijeffecten

a. Zwerfafval

Voorafgaand aan de invoering van het nieuwe systeem was een veel gehoord argument dat er een forse toename van zwerfafval en dumpingen op zou treden. In de praktijk valt dit enorm mee. Dit blijkt zowel uit de meldingen die hierover bij de gemeente binnen komen, eigen waarneming van medewerkers en de bevindingen van de stichting 'Zes Dorpen Schoon'. Ook in de gemeentelijke bossen is geen significante stijging van het aantal dumpingen waargenomen.

In de gemeente Renkum zijn de meeste buurten inmiddels geadopteerd door verenigingen, clubs, scholen etc. Zij maken tegen een kleine vergoeding de buurt 4 keer per jaar vrij van zwerfafval. Dit draagt niet alleen bij aan een schone leefomgeving maar ook aan een grotere betrokkenheid bij de buurt en het onderkennen van het belang van het voorkomen van zwerfafval.

Daarnaast zijn met verschillende huismeesters en betrokken bewoners van appartementen-complexen afspraken gemaakt dat zij zwerfafval met een speciale afvalpas mogen aanbieden in de ondergrondse containers. Hierdoor blijft de omgeving schoon en de betrokkenheid bij de omgeving groot. Deze speciale zwerfafvalpas wordt gewaardeerd.

Een punt van zorg is de tweewekelijkse inzameldag van PMD. Dit zorgt voor veel aangeboden PMD voorafgaand aan de ophaaldagen. Kapotte PMD zakken zorgen er vervolgens voor dat PMD afval zich kan verspreiden. Tijdens storm kan verwaaid PMD ook voor de nodige ergernis zorgen.

b. PMD inzameling bij hoogbouw

Zoals uit de tabel onder hoofdstuk 3 blijkt is het aanbod aan PMD sinds 2016 enorm toegenomen. Ten opzichte van het jaar 2015 is de stijging nog groter. De inzamelfrequentie is echter gelijk gebleven (twee-wekelijks). Voor met name bewoners van hoogbouw is het lastig en vervelend om PMD zo lang in huis op te slaan. Een hoeveelheid van enkele zakken PMD per 2 weken is geen uitzondering. Het gevolg hiervan is dat PMD vaak al ver voor de inzameldag aan de weg staat. Dit zorgt voor een ongewenst en rommelig straatbeeld. Ook zorgt het voor meer zwerfafval door kapot gescheurde zakken. Hoewel de Schone Buurt Coaches (zie punt 6) veel aandacht en energie steken in het op de juiste dag aanbieden van PMD, lukt het niet om PMD van de straat te houden. Inwoners zijn absoluut bereid het afval te scheiden maar een tweewekelijkse inzamelfrequentie van PMD is zeker bij hoogbouw vaak te beperkt.

c. Afval van niet huishoudens

De gemeentelijke taak beperkt zich tot de inzameling van het afval van huishoudens. Zij betalen daarvoor immers afvalstoffenheffing. Tot eind 2016 waren er diverse bedrijven en winkels die meeliftten op de huishoudelijke afvalinzameling. Met het nieuwe systeem is dat voor zowel restafval als gft+e niet meer mogelijk. Immers, iedere klike is gekoppeld aan een adres waarvoor afvalstoffenheffing wordt betaald. Wel komt het voor dat bedrijven en winkels PMD en papier op laten halen. Deze grondstoffen worden immers ingezameld zonder een aan een adres gekoppelde chip. Zolang zij zich houden aan de juiste ophaaldag is niet te controleren van wie het PMD is. Is dit niet het geval dan wordt door de BOA's en de Schone Buurt Coaches hier actie op ondernomen.

d. Basisadministratie

In de communicatie naar de inwoners bleek dat de basisadministratie van de gemeente niet altijd juist was. Grondgebonden woningen stonden bijvoorbeeld geregistreerd als hoogbouw of andersom. Ook kon het voorkomen dat woningen waren samengevoegd of juist gesplitst zonder dat dit bij de gemeente gemeld is. Als gevolg van de nieuwe manier van afvalinzameling is hier een inhaalslag op doorgevoerd.

e. Openbare afvalbakken

Het aanbod van afval in de openbare afvalbakken neemt toe. Sommige inwoners zien in de openbare afvalbakken een mogelijkheid om huishoudelijk afval naar toe te brengen om zo te bezuinigen op de kosten van afval. Dit is uiteraard niet de bedoeling. De openbare afvalbakken zijn bestemd voor afval dat buiten een huishouden ontstaat. Op plaatsen waar dit speelt worden de afvalbakken voorzien van een sticker met de mededeling dat huisvuil niet in de openbare afvalbak hoort. Ook worden op een aantal locaties zogenaamde 'verkleiners' aangebracht zodat het moeilijker wordt huishoudelijk afval in de openbare prullenbak te doen. Uit ervaring bij andere gemeenten blijkt dat dit vaak goed werkt.

f. Inzameling oud papier en karton

Sinds dit jaar neemt het aanbod van oud papier en karton sinds lange tijd weer toe. Door de financiële prikkel voor restafval zijn inwoners eerder bereid restafval en herbruikbare grondstoffen zoals papier en karton beter te scheiden. Ook zien veel inwoners in dat het gebruik van de vrijwillige klike voor oud papier een handig inzamelmiddel is. Daarnaast is het voor de inzamelaars prettiger om papier in te zamelen met klike's. Dit voorkomt bijvoorbeeld blessures zoals rug- en knieklachten. Ruim 700 adressen hebben afgelopen jaar een aparte papierklike aangevraagd bij ACV. Binnen het project is hier rekening mee gehouden.

g. Afwijkend afvalgedrag

Binnen de gemeente kennen we enkele aandachtsgebieden. Dit zijn hoogbouwcomplexen waarbij het 'afvalgedrag' van de bewoners al van oudsher te wensen over laat. In deze aandachtsgebieden blijkt dat er ongeveer 100 adressen zijn die geen afval aanbieden bij de ondergrondse containers. Dit kan betekenen dat men geen afval veroorzaakt of het elders aanbiedt. Daarnaast zijn er ongeveer 40 adressen die juist opvallend veel afval aanbieden in de ondergrondse containers. Zij brengen per maand meer dan 20 zakken naar de ondergrondse container. De oorzaak hiervan kan onbekendheid met het systeem of de Nederlandse taal zijn. Ook komt het voor dat bewoners de milieupas kwijt zijn. Ook kan het zijn dat het gaat om inwoners die vrijstelling hebben van afvalstoffenheffing en daardoor menen ongelimiteerd afval te kunnen aanbieden. Uitleg en instructie door bijvoorbeeld de Schone Buurt Coaches is hier een goed antwoord op.

h. Bijplaatsingen ondergrondse containers

Na de uitbreiding van de ondergrondse containers voor restafval zijn er nu 87 ondergrondse containers voor restafval in de gemeente Renkum. Bij de meeste containers ontstaan er nauwelijks problemen. Wel zijn er vijf locaties waar de bewoners af en toe afvalzakken of ander afval naast de container zetten. Dit probleem is overigens niet typisch Renkums maar speelt in heel Nederland. Indien de dader te achterhalen is wordt deze bezocht door de Schone Buurt Coaches of de BOA's. Tijdens de dagelijkse rondgang van de Schone Buurt Coach wordt snel op deze bijplaatsingen gereageerd. Ook op meldingen wordt adequaat gereageerd. Het probleem van bijplaatsingen staat overigens los van het nieuwe systeem. Dit gebeurde in het verleden ook. Door het gewijzigde afvalbeleid is hier nu extra aandacht voor. Gezien de eerder opgedane ervaring bij andere gemeenten is het probleem in Renkum echter beperkt.

i. Vermindering van afvalaanbod

De totale hoeveelheid aangeboden huishoudelijk afval is aanzienlijk minder dan voorgaande jaren. Naar verwachting gaat het over heel 2017 over 2.492 ton (ruim 14%). Overigens zonder dat dit leidt tot dumpingen in de openbare ruimte. Dit effect speelt ook bij andere gemeenten waarbij een financiële prikkel is ingesteld. Mogelijke verklaringen hiervoor zijn:

- * Composterende van gft+e op eigen terrein.
- * Afval wordt vertraagd aangeboden. Dit effect neem gedurende het jaar af.
- * Preventief inkoopgedrag. Men houdt bij de aanschaf van spullen rekening met het voorkomen van afval. Voorbeelden zijn het achterlaten van verpakking bij de winkelier of het afslaan van plastic draagzakjes. Ook kan een keuze voor statiegeldflessen hieraan bijdragen.
- * Men neemt het afval mee naar het werk of een gemeente waar men zonder financiële prikkel het afval inzamelt (afvaltoerisme).
- * Men laat het huishoudelijk afval achter in openbare prullenbakken.
- * Betere bewustwording van het voorkomen van afval door spullen te hergebruiken, repareren, naar kringloopwinkels brengen en het voorkomen van voedselverspilling.
- * Gebruik van de bedrijfscontainer van huishoudens die een bedrijf aan huis hebben.
- * Door het gebruik van gechipte kliko's kunnen bedrijven niet meer meeliften met de huishoudelijke afvalinzameling.

9. Steekproef mening inwoners

Op beperkte schaal zijn de inwoners gevraagd naar de ervaringen van het nieuwe inzamelsysteem. Zowel bij de receptie van het gemeentehuis als bij afvalbrengstation Veentjesbrug zijn bezoekers gevraagd, geheel anoniem, een korte vragenlijst in te vullen. Ook via de Schone Buurt Coach en www.renkum.nl heeft men de vragenlijst in kunnen vullen. In totaal zijn 46 vragenlijsten ingevuld. Dit aantal is uiteraard niet representatief voor de hele gemeente maar geeft een globale indruk. Hieruit zijn de volgende reacties gekomen:

1. Scheidt u het afval beter sinds de afvalinzameling is veranderd?

87% ja
13% nee

2. Restafval: bent u tevreden hoe vaak dit wordt ingezameld?

15% Mag minder vaak
54% Is voldoende
22% Mag vaker
9% N.v.t.

3. Gft+e afval: bent u tevreden hoe vaak dit wordt ingezameld?

7% Mag minder vaak
74% Is voldoende
13% Mag vaker
7% N.v.t.

4. Pmd afval: bent u tevreden hoe vaak dit wordt ingezameld?

2% Mag minder vaak
50% Is voldoende
48% Mag vaker

5. Oud papier en karton: bent u tevreden hoe vaak dit wordt ingezameld?

85% Is voldoende
15% Mag vaker

6. Bent u tevreden met de werking van de ondergrondse container?

20% Ja
17% Nee
63% N.v.t.

7. Heeft u voldoende informatie gekregen over de nieuwe afvalinzameling?

89% Ja
11% Nee

8. Ervaart u meer (zwerf)afval in uw omgeving?

20% Ja
80% Nee

9. Heeft u nog tips voor ons over de nieuwe afvalinzameling?

20% Ja
80% Nee

Genoemd werden de volgende punten:

- Gratis ophalen van grof tuinafval.
- Ophalen grof afval is te duur.
- Alle ondergrondse containers geschikt maken voor 30 en 60 liter zakken.
- Maak ophaaldagen bekend via email
- Plaats prullenbakken bij bushaltes
- Meer prullenbakken in de openbare ruimte
- Graag een kliko voor PMD
- Sterkere zakken voor PMD

Naast deze steekproef zijn er regelmatig vragen via mail en telefoon aan de gemeente gesteld. De meeste vragen hebben betrekking op de inzameling van pmd.

- Pmd vaker inzamelen.
- Pmd inzamelen met kliko's in plaats van met zakken.
- Pmd verzamelcontainers plaatsen bij hoogbouw.
- Pmd-zak moet sterker zijn.

Ten aanzien van gft+e zijn de volgende verzoeken regelmatig gesteld.

- Gft+e vaker inzamelen in de winter.
- Gft+e verzamelcontainers bij hoogbouw plaatsen.

Ten aanzien van de overige afvalstromen zijn veel minder vragen gesteld.

Gebruikers van ondergrondse containers geven aan keuzevrijheid te willen in het aanbieden van de verschillende zakgrootten (30 en 60 liter). Dit is nu alleen mogelijk bij de nieuwe ondergrondse containers.

10. Toekomstbestendigheid

Een evaluatie, na een periode van vier maanden, is te kort voor harde conclusies. Toch kan op basis van de huidige informatie gesteld worden dat het nieuwe afvalbeleid leidt tot de doelstelling uit het coalitieakkoord 2014-2018. Hierin is een doelstelling van 75% afvalscheiding voor het jaar 2018 verwoord. Ook lopen we met de eerste resultaten vooruit op landelijke VANG-doelstellingen voor 2020 (75% afvalscheiding voor het jaar 2020). Een resultaat om trots op te zijn!

11. Conclusies

- Het nieuwe afvalbeleid leidt tot de afvalscheidingsdoelstelling van 75%.
- De combinatie van een financiële- en een serviceprikkel voor restafval levert een grote bijdrage aan de bewustwording en bereidheid tot het scheiden van afval en grondstoffen.
- Er is maatwerk verricht om afvalscheiding voor alle doelgroepen te faciliteren
- Er is maatwerk verricht zodat kwetsbare groepen niet met onredelijk hoge kosten te maken krijgen.
- Er is geen sprake van een forse toename van zwerfafval en dumpingen.
- Inwoners hebben in overgrote mate de nieuwe inzameling geaccepteerd.
- Een twee-wekelijkse inzameling van PMD is voor klein behuise gezinnen te beperkt.

Er zijn een aantal bij-effecten zowel in positieve als negatieve zin.

Negatief zijn:

- * In bepaalde hoogbouwcomplexen heeft men onvoldoende ruimte om zich aan de tweewekelijkse ophaaldag voor PMD te houden.
- * Meer huishoudelijk afval in openbare prullenbakken.
- * Met de gangbare manieren van communicatie wordt niet iedereen bereikt.
- * Het veranderen van de vertrouwde ophaaldagen en -tijden heeft vooral in het begin bij een deel van de inwoners tot onduidelijkheid geleid.

Positief zijn:

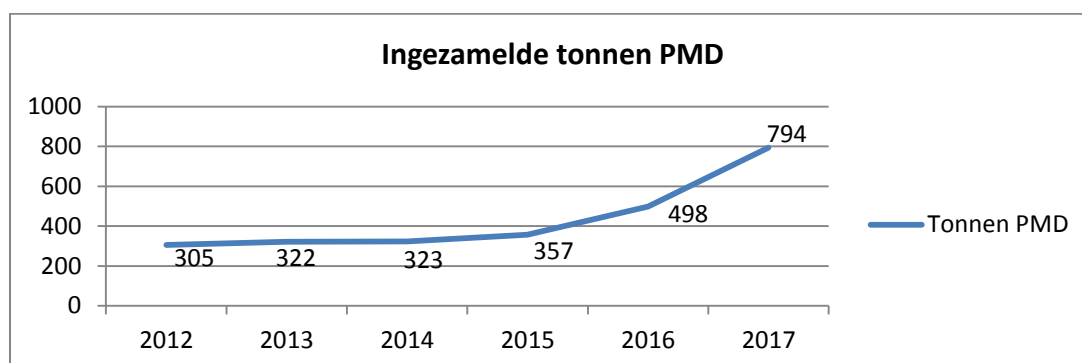
- * Er is draagvlak voor- en bereidheid tot het scheiden van afval.
- * Doordat inwoners in hoogbouw samen werken bij de inzameling van o.a. gft+e en het voorkomen van zwerfafval neemt de sociale cohesie toe.
- * Het gratis meeliften van niet-huishoudens op de gemeentelijke afvalinzameling is sterk verminderd.
- * Doordat er meer papier wordt gescheiden is de opbrengst voor de inzamelende verenigingen hoger.

12. Aanbevelingen

- * Invoering van wekelijkse inzameling van PMD.
- * Nader onderzoek of bijvoorbeeld een meer frequente inzameling van gft+e in de wintermaanden haalbaar en wenselijk is.
- * De oude ondergrondse containers geschikt maken voor zowel 30 als 60 liter zakken.
- * Onderzoeken waar uitbreiding plaats kan vinden voor meer glas- en textielcontainers.
- * Schone Buurt Coaches langer inzetten.
- * Een aantal openbare prullenbakken voorzien van een zogenaamde inworpsverkleiner. Ook het adopteren van openbare prullenbakken kan een optie zijn.
- * Onderzoeken of adoptie van ondergrondse containers door betrokken bewoners mogelijk is.

Bijlage 1: Consequenties wekelijkse inzameling van PMD

Door het toegenomen aanbod aan PMD zijn er meer inzameluren nodig. Onderstaande grafiek geeft de toename van het aanbod aan.

Ten opzichte van het jaar 2015 is het aanbod aan PMD meer dan verdubbeld. Ook het aantal huishoudens dat PMD aanbiedt is sterk gestegen. Dit zorgt er voor dat jaarlijks het aantal inzameluren stijgt. Daar tegenover staat dat meer PMD ook zorgt voor meer inkomsten van vermarkt product. Ongeveer 82% van het ingezamelde en uitgesorteerde PMD is geschikt voor vermarkting (de overige 18% betreft vervuiling en niet-verpakkingsmaterialen).

Door te kiezen voor een wekelijkse inzameling bestaat de verwachting dat enerzijds door nog meer huishoudens PMD wordt aangeboden, immers er wordt meer service aan de inwoners geboden. Anderzijds neemt het restafval verder af waardoor de verbrandingskosten dalen. Uiteraard nemen de inzamelkosten toe.

Gezien de toename van het aanbod stijgen echter ook de inkomsten. Daarnaast zorgt het verminderde aanbod aan restafval voor een financieel voordeel. Tenslotte wordt er in totaal minder afval aangeboden. Gesteld kan worden dat een wekelijkse inzameling daardoor geen nadelige invloed heeft op de hoogte van de afvalstoffenheffing.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de kosten .

Kosten	Bedrag
Kosten tweewekelijkse inzameling 2017	219.389,60
Kosten wekelijkse inzameling 2018	358.779,20
Verschil in inzamelkosten	139.389,60

Voordeel	
Besparing vermeden verbrandingskosten door betere scheiding	75.888,00
Hogere opbrengst PMD	46.487,00
Opbrengst extra PMD uit restafval	22.500,00
Verminderde kosten te verbranden restafval door extra PMD	3.608,50
Totaal voordeel door lagere kosten en hogere opbrengsten	148.483,50